

מי מריבה – עיון חדש

Revisiting the "Waters of Contention"

א ויבאו בני ישראל כל-העדה מדבר-צן בחדש הראשון וישב העם בקדש ותמת שם מרים ותקבר שם: ב ולא-היה מים לעדה ויקהלו על-משה ועל-אהרן: ג וירב העם עם-משה ויאמרו לאמר ולו גוענו בגוע אחינו לפני ה': ד ולמה הבאתם את-קהל ה' אל-המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו: ה ולמה העליתנו ממצרים להביא אתנו אל-המקום הרע הזה לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון ומים אין לשתות: ו ויבא משה ואהרן מפני הקהל אל-פתח אהל מועד ויפלו על-פניהם וירא כבוד-ה' אליהם:

ז וידבר ה' אל-משה לאמר: ח קח את-המטה והקהל את-העדה ואת-העדרם: ט ויקח משה את-המטה מלפני ה' כאשר צוהו: י ויקהלו משה ואהרן את-הקהל אל-פני הסלע ויאמר להם שמעו-נא המרים המן-הסלע הזה נוציא לכם מים: יא וירם משה את-ידו ויך את-הסלע במטהו פעמים ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעירם: יב ויאמר ה' אל-משה ואל-אהרן יען לא-האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את-הקהל הזה אל-הארץ אשר-נתתי להם: יג המה מי מריבה אשר-דבו בני ישראל את-ה' ויקדש בסם:

1 And the children of Israel, even the whole congregation, came into the wilderness of Zin in the first month; and the people abode in Kadesh; and Miriam died there, and was buried there. 2 And there was no water for the congregation; and they assembled themselves together against Moses and against Aaron. 3 And the people strove with Moses, and spoke, saying: 'Would that we had perished when our brethren perished before Hashem! 4 And why have ye brought the assembly of Hashem into this wilderness, to die there, we and our cattle? 5 And wherefore have ye made us to come up out of Egypt, to bring us in unto this evil place? it is no place of seed, or of figs, or of vines, or of pomegranates; neither is there any water to drink.' 6 And Moses and Aaron went from the presence of the assembly unto the door of the tent of meeting, and fell upon their faces; and the glory of Hashem appeared unto them. 7 And Hashem spoke unto Moses, saying: 8 'Take the rod, and assemble the congregation, thou, and Aaron thy brother, and speak ye unto the rock before their eyes, that it give forth its water; and thou shalt bring forth to them water out of the rock; so thou shalt give the congregation and their cattle drink.' 9 And Moses took the rod from before Hashem, as He commanded him. 10 And Moses and Aaron gathered the assembly together before the rock, and he said unto them: 'Hear now, ye rebels; are we to bring you forth water out of this rock?' 11 And Moses lifted up his hand, and smote the rock with his rod twice; and water came forth abundantly, and the congregation drank, and their cattle. 12 And Hashem said unto Moses and Aaron: 'Because ye believed not in Me, to sanctify Me in the eyes of the children of Israel, therefore ye shall not bring this assembly into the land which I have given them.' 13 These are the waters of Meribah, where the children of Israel strove with Hashem, and He was sanctified in them.

The questions:

- 1) Why is this story introduced with the death and burial of מרים?
- 2) Why are the people complaining about the locale?
  - a. Why would they expect the desert to be any different?
- 3) Why do they specifically mention grapes, figs and pomegranates?
- 4) Why is God's response to command Moses to give them water?
  - a. They aren't thirsty,
  - b. ...nor do they ask for water
- 5) Was there a קידוש ה' at the water or not?
  - a. Verse 12: indicates there was not קידוש ה' there
  - b. Verse 13: implies that there was a קידוש ה' at the water...ויקדש במ
- 6) Why were both משה ואהרן punished not to lead the people into the Land?
- 7) What did they do wrong???

מקורות לוואי

(1) שמות יג:ט

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ

כִּי הִשְׁבַּע הַשְּׁבִיעִי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פֶּקֶד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִיתֶם אֶת־עֲצָמוֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם:

And Moses took the bones of Joseph with him; for he had straitly sworn the children of Israel, saying: 'God will surely remember you; and ye shall carry up my bones away hence with you.'

(2) במדבר יג:כג, כז

וַיָּבִיאוּ עֵד־נַחַל אֶשְׁכּוֹל וַיְכַרְתּוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשְׂאֶהוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים וּמִן־הָרְמָנִים וּמִן־הַתְּאֵנִים וּמִן־הַדְּבָרִים וַיֹּאמְרוּ בְּאָזְנוֹ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם חֶלֶב וּדְבַשׁ הוּא וְזֶה־פְרִיָּהּ:

And they came unto the valley of Eshkol, and cut down from thence a branch with one cluster of grapes, and they bore it upon a pole between two; they took also of the pomegranates, and of the figs... And they told him, and said: 'We came unto the land whither thou sent us, and surely it flows with milk and honey; and this is the fruit of it.'

(3) ויקרא יג:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר־דָּבַר ה' לֵאמֹר בְּקִרְבִּי אֶקְדָּשׁ וְעַל־פְּנֵי כָל־הָעָם אֶכָּבֵד וַיֵּדֶם אַהֲרֹן:

3 Then Moses said unto Aaron: 'This is it that Hashem spoke, saying: Through them that are nigh unto Me I will be sanctified, and before all the people I will be glorified.' And Aaron held his peace.

(4) במדבר כ:כד

וַיִּסְפָּר אַהֲרֹן אֶל־עַמּוּיָו כִּי לֹא יָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר־מָרִיתֶם אֶת־פִּי לְמִי מְרִיבָה:

Aaron shall be gathered unto his people; for he shall not enter into the land which I have given unto the children of Israel, because you rebelled against My word at the waters of Merivah

(5) במדבר כז: יח

וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נֹון אִישׁ אֲשֶׁר־רוּחַ בּוֹ וְסָמַכְתָּ אֶת־יָדְךָ עָלָיו: רַשִׁי ד'ה אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ: כֹּאשֶׁר שְׁאֵלָת שִׁיּוּכָל לְהִלּוֹךְ כִּנְגַד רֹחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד

And Hashem said unto Moses: 'Take thee Joshua the son of Nun, a man in whom is spirit...'

(6) דברים רבה (וילנא) פרשת וילך פרשה ט סימן ט

קרא את יהושע אמר לפניו רבש"ע יטול יהושע ארכי שלי ואהא חי אמר הקדוש ב"ה עשה לו כדרך שהוא עושה לך מיד השכים משה והלך לביתו של יהושע נתיירא יהושע ואמר משה ר' בוא אצלי יצאו להלך הלך משה לשמאלו של יהושע נכנסו לאהל מועד ירד עמוד הענן והפסיק ביניהם משנסתלק עמוד הענן הלך משה אצל יהושע ואמר מה אמר לך הדיבור א"ל יהושע כשהיה הדיבור נגלה עליך יודע הייתי מה מדבר עמך, אותה שעה צעק משה ואמר **מאה מיתות ולא קנאה אחת**

(7) במדבר כ:ב-יג

וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה וְאַל־אַהֲרֹן יַעֲזֹב לֹא־הֶאֱמַנְתֶּם בְּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת־הַקֶּהֶל הַזֶּה אֶל־

הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם (הַמָּה מִי מְרִיבָה אֲשֶׁר־דָּבְרוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־ה') וַיִּקְדַּשׁ בָּם: